

УДК 657.432.012.5

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ В УПРАВЛІННІ ЗОВОВ'ЯЗАННЯМИ ПІДПРИЄМСТВА

Гордополова Н.В. – к.е.н., доцент

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Однією з важливих передумов успішної діяльності підприємства є процес постачання, що тісно пов'язаний з розрахунковими операціями, які можуть призводити до утворення зобов'язань. Від величини кредиторської заборгованості підприємства залежить його фінансова стійкість, незалежність та платоспроможність. Причиною виникнення значної кредиторської заборгованості часто стає недосконалість розрахунків з постачальниками та підрядниками. Як наслідок – порушення фінансової та розрахункової дисципліни. Тому правильне, ефективне та своєчасне ведення розрахунків з постачальниками та підрядниками, достовірне відображення облікової та аналітичної інформації набуває великого значення, що свідчить про необхідність їх вдосконалення.

Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками є необхідною умовою ефективною співпраці з контрагентами, оскільки забезпечує дотримання розрахункової дисципліни, що, в свою чергу, впливає на платоспроможність підприємства та фінансово-господарську діяльність. Тому потрібно удосконалювати облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, його ефективне та своєчасне ведення з умовою отримання достовірної інформації для прийняття економічних обґрунтованих рішень та попередження ризику у фінансовій діяльності підприємства.

Дослідженню проблем обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками присвячено праці вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема таких як: Л.А Бернстайн, Л.М. Братчук, Ф.Ф. Бутинець, М.Ф. Ван Бред, Г.В. Власюк, Е.С. Хендріксен та ін. Проте ряд питань досі залишаються недостатньо вивченими, що зумовлює актуальність подальшого дослідження.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги може бути як позитивним елементом фінансово-господарської діяльності, так і негативним. Порівняно із зобов'язаннями за отриманими кредитами банків, векселями, облігаціями, вона є «дешевшою» заборгованістю. Також виникає можливість користування

коштами інших підприємств. З іншого боку, якщо величина кредиторської заборгованості є досить великою, то відбуватиметься зниження платоспроможності суб'єктів господарювання. Це може стати причиною відмови інших підприємств та фінансових структур від співпраці.

Процес постачання є невід'ємною ланкою кругообігу засобів. Покупець купує у продавця (постачальника) сировину і матеріали, пальне і мастильні матеріали, мінеральні добрива, запасні частини та інші матеріальні цінності, необхідні для здійснення господарської діяльності. Підрядні організації виконують для замовників будівельні роботи, а також роботи і послуги виробничого характеру - ремонтні роботи, внесення добрив, технічне обслуговування тощо. Взаємовідносини між підприємствами регулюються двосторонніми угодами. При організації обліку потрібно забезпечити виконання умов, зазначених в угодах.

Задача управлінця в даному аспекті полягає в тому, щоб вчасно отримати економічні блага (продукцію, роботи, послуги), та вчасно і в повному обсязі провести за них розрахунки.

Як правило, дієвим цивільно-правовим способом узаконення та забезпечення виконання постачальниками та підрядниками взятих зобов'язань є господарський договір. В ньому повинні бути чітко визначені графік поставки товарів (виконання робіт, надання послуг), умови розрахунків та штрафні санкції на випадок невиконання сторонами своїх зобов'язань за договором.

Основними видами договорів, які укладаються з постачальниками є: договір поставки, договір купівлі-продажу, бартеру тощо. З підрядниками - договір підряду. Від правильного оформлення змісту договору залежить виконання обох сторін своїх обов'язків та наслідки у разі їх порушення, що безпосередньо може вплинути на діяльність підприємства та його фінансовий стан. Відповідальність за своєчасну і якісну підготовку необхідних матеріалів та оформлення договірних відносин а також облік, реєстрацію зберігання договорів рекомендується покладати на службу відповідальну за підготовку і

оформлення договірних відносин відповідно до покладених на неї функцій (матеріально-технічного забезпечення, збуту, комерційну, маркетингу, менеджменту, технічного контролю, реклами, капітального будівництва, фінансів, транспорту та інші служби відповідно до їх функцій в порядку визначеному на підприємстві). Особливу увагу при оформленні договору та при його виконанні в частині вартості і порядку фінансування робіт; термінів розрахунків, ризиків та фінансових гарантій, потрібно приділити відділу бухгалтерії.

Ключова роль і місце бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками для управління підприємством полягає у налагодженні системи своєчасного інформування управлінців про момент настання виконання зобов'язань як з боку контрагентів, так і з боку самого підприємства з метою прийняття рішень та вжиття оперативних заходів.

Методика ведення бухгалтерського обліку зобов'язань в Україні визначається П(С)БО 11 «Зобов'язання» [1], а в міжнародній практиці – стандартом МСФЗ 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» [2].

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками ведеться на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» за трьома субрахунками: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками», 633 «Розрахунки з учасниками ПФГ».

До наведених субрахунків доцільно відкривати наступні аналітичні рахунки:

- 631/1 «Заборгованість перед вітчизняними постачальниками, термін сплати якої ще не настав»,

- 631/2 «Відстрочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»,

- 631/3 «Прострочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»,

- 632/1 «Заборгованість перед іноземними постачальниками, термін сплати якої ще не настав»,

- 632/2 «Відстрочена заборгованість перед іноземними постачальниками»,

- 632/3 «Прострочена заборгованість перед іноземними постачальниками».

Застосування цих рахунків в обліку сприятиме посиленню контролю за кредиторською заборгованістю, термінами її сплати.

Щодо заборгованості за надані послуги, то її доцільно акумулювати на субрахунку 685 «Розрахунки з іншими кредиторами».

З метою удосконалення розрахунків з постачальниками та підрядниками пропонується вести документ, який дозволить контролювати кредиторську заборгованість за кожним рахунком постачальника та підрядника [4]. Він повинен містити інформацію про те, за що платить підприємство, терміни та умови погашення заборгованості за графіком та фактично, відображати заборгованість кожного постачальника за кожним рахунком в розрізі договорів на кінець дня і накопичувальну інформацію на кінець місяця.

Впровадження пропозицій буде сприяти вдосконаленню організації розрахунків та їх обліку, зниженню кредиторської заборгованості і зміцненню фінансового стану підприємства.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: наказ Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 р. № 237 [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.dtk.com.ua/debet/ukr>
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Киян А.В., Ярмольок О.Ф. Облік і контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками / А.В. Киян, О.Ф. Ярмольок // «Молодий вчений». - № 9 (24). – Ч. 1. – вересень, 2015 р. – с. 77-80.
4. Власюк Г.В. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками / Г.В. Власюк // Держава та регіони / Серія: Економіка та підприємництво. – 2009. – № 5. – С. 40–44.

УДК 657.471[005.93:640.43

ОБЛІК ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Гордолопов В.Ю. – к.е.н., доцент; Кусевич О.М. – студентка
Київський національний торговельно-економічний університет

Сфера ресторанного господарства в бізнесу має низку особливостей, адже поєднує Україні є важливою складовою індустрії із виробничу, торговельну і сервісну функції харчування та відпочинку. Галузь ресторанного одночасно. Саме це зумовлює різноманітні